

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

1 (4)

Datum
2024-04-15

Diarienummer
467-2024

Regeringskansliet Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Remissvar på promemorian Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning

Er beteckning: LI2024/00083

Sammanfattning

Länsstyrelsen Uppsala län (Länsstyrelsen) tillstyrker förslaget i
följande delar:

- 3.3 Obligatoriskt för kommuner att tillhandahålla hyresgarantier för barnfamiljer
- 4.2 Tydligare möjligheter till reservation och förturer
- 5.3 Från kommunala riktlinjer till handlingsplaner
- 5.4.2 Kommunerna ska dokumentera behovet av tillskottet av bostäder
- 5.5.2 Länsstyrelsen behåller uppgiften att samordna kommunerna.
- 5.6 Tydligare koppling mellan markanvisningar och bostadsförsörjning
- 6 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Länsstyrelsen tillstyrker delvis förslaget i följande delar:

- 5.4.1 Boverket ska beräkna bostadsbyggnadsbehovet
- 5.5.1 Tydligare krav på kommunal samordning

3.3 Obligatoriskt för kommuner att tillhandahålla hyresgarantier till barnfamiljer

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att kommunerna får en skyldighet att lämna hyresgaranti för barnfamiljer. Skälen för det är att länsstyrelsen delar uppfattningen att hyresgarantier tillsammans med andra åtgärder skulle kunna stärka vissa barnfamiljers möjlighet att tillträda hyresbostadsmarknaden.

Länsstyrelsen befarar dock att erbjudandet om ett förstahandskontrakt är den största tröskeln in på bostadsmarknaden för barnfamiljer i utsatta grupper. Eftersom ett konkret erbjudande om förstahandskontrakt med besittningsskydd är en förutsättning för att hyresgarantin ska bli aktuell för beslut om hyresgaranti hos kommunen finns det risk för att förslaget får begränsad effekt. Detta beror bland annat på de strukturella utmaningar som finns på bostadsmarknaden, t.ex. boendesegregation och jämställdhetsproblematik.

Den privata hyresbostadsmarknaden kan visserligen erbjuda barnfamiljer lägenheter, men med tanke på att hyresvärden ofta har flertalet hyresgäster att välja mellan innebär hyresgarantier inte något egentligt styrmedel.

Det finns en risk att det inte är de barnfamiljer med störst behov som kommer att omfattas av förslaget. Akut hemlösa riskerar falla utanför rekvisitet "bosatt" i kommunen. Innebörden av rekvisitet anser länsstyrelsen därför behöver förtydligas genom exempel och inkludera hemlösa barnfamiljer som genom sin anknytning hör hemma i kommunen. Det gäller särskilt ur ett barnperspektiv.

Länsstyrelsen ser sammanfattningsvis hyresgarantins potential tillsammans med andra typer åtgärder och bostadspolitiska verktyg. Det är främst utbudet av lämpliga permanentbostäder för barnfamiljer som är avgörande. Kommunernas ambition, styrning och samverkan med de allmännyttiga bostadsbolagen liksom samverkan med privata hyresvärdar och civilsamhället spelar roll för både erbjudandet och för hyresgarantins aktualisering.

Länsstyrelsen ställer sig slutligen bakom förslaget om att kommunerna ska ersättas enligt finansieringsprincipen. Länsstyrelsen frågar sig dock om ersättningens storlek kommer ha olika betydelse beroende på den genomsnittliga hyresnivån på orten. Risken finns att hyresgarantin nyttjas mindre på orter där genomsnittshyran är mycket högre än ersättningen. Det innebär i så

fall att hyresgarantierna nyttjas mindre där tröskeln in på hyresmarknaden är hög för ekonomiskt utsatta barnfamiljer.

4.2 Tydligare möjligheter till reservation och förturer

Länsstyrelsen välkomnar tydliggörandet att kommunal bostadsförmedling får reservera lägenheter för olika kategorier av sökanden i kön eller använda förtursystem utan att det påverkar möjligheten att ta ut köavgift.

Länsstyrelsen tror att dessa verktyg kan ha betydelse för möjligheten att erbjuda bland annat barnfamiljer ett förstahandskontrakt med besittningsskydd. Även andra grupper kan ha stort behov av både förtur och reservationer.

5.3 Från kommunala riktlinjer till handlingsplaner

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

5.4.1 Boverket ska beräkna bostadsbyggnadsbehovet

Länsstyrelsen i kan inte se något förslag på ändring i förordning (2011:1160) om regionala bostadsmarknadsanalyser och kommunens bostadsförsörjningsansvar. Länsstyrelsen har därför endast tagit ställning utifrån promemorians principiellt framförda förändringsförslag.

Länsstyrelsen tillstyrker delvis förslaget och lämnar sina synpunkter nedan. Länsstyrelsen som idag ska utläsa bostadsbyggnadsbehovet från två olika FA-regioner ser fördelar med en länsvis indelning. Länsstyrelsen menar dock att bostadsbyggnadsbehoven behöver kunna brytas ner på flera olika nivåer för att i olika forum kunna vara ett bra samtalsunderlag men också en riktlinje. Länsstyrelsen efterfrågar därför redovisning av bostadsbyggnadsbehovet utifrån nationell nivå, FA-områden, länsnivå och kommunal nivå. Länsstyrelsen jämför i detta avseende bostadsbyggnadsbehovet med skyfallskarteringar eller andra verktyg som på olika nivåer kan ge ledning för åtgärder på olika nivåer. FA-områden kan användas som verktyg för samverkan kring bostadsbyggande mellan olika län och en länsredovisning skulle kunna användas inom länet för dialog. Länsstyrelsen i anser också att det är viktigt att länsnivån ska kunna

brytas ner på kommunal nivå. Alla dessa olika perspektiv kan vara intressanta för att kunna uppskatta och beräkna bostadsbehovet inför större industrietableringar, grön omställning men också ur totalförsvarysynpunkt.

5.4.2 Kommunerna ska dokumentera behovet av tillskott på bostäder

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

5.5.1 Tydligare krav på kommunal samordning

Länsstyrelsen tillstyrker delvis förslaget. Länsstyrelsen delar uppfattningen att det bör införas en bestämmelse att kommunerna behöver samverka i bostadsförsörjningsfrågor. Kravet att ta hänsyn till behovet av samordning menar dock länsstyrelsen är för vagt utformat. Rekviritet att ta hänsyn till behov av samordning innebär inte att samordning kommer ske eller att det leder till konkreta åtgärder i handlingsplanerna. Länsstyrelsen anser dock att det är det som behövs i svårlösta mellankommunala och bostadssociala frågor kopplade till integration, mäns våld mot kvinnor, ekonomisk utsatthet, aktiv medverkan till bosättning i annan kommun och hemlöshet. För att samordning ska komma till stånd på lika villkor krävs det att länsstyrelserna och kommunerna förstår hur prioriterad samordningen är enligt lag och vad som krävs för att kravet på samordning ska vara uppfyllt.

5.5.2 Länsstyrelsen bibehåller uppgiften att samordna kommunerna

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

5.6 Tydligare koppling mellan markanvisningar och bostadsförsörjning

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Stefan Attefall Landshövding med bostadsförsörjningshandläggare Katarina Forsberg som föredragande. Medverkande till beslutat har också Länsråd Cecilia Magnusson, Avdelningschef Kristina Jansson och Enhetschef Asmah Ismaal.